



## Силабус дисципліни (курсу)

### «Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій»

Ступінь освіти: магістр

Освітньо-  
професійна програма: Реабілітаційна психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Посилання на курс у системі  
дистанційного навчання:

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=1334>

Семестр:

2

Кількість  
кредитів:

5

Мова викладання:  
українська

**Розклад занять:** <https://kpd.edu.ua/studentu/rozklad-zanyat>

### Керівник курсу

**П.І.Б. Романовська Людмила Іванівна**

науковий ступінь; доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук  
вчене звання професор

Контактна інформація: Тел. (096) 4858448  
e-mail: [Lroman@online.ua](mailto:Lroman@online.ua)

### Опис дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою вивчення курсу є формування у студентів фундаментальних теоретичних знань та практичних умінь щодо соціально-психологічної підтримки та реабілітації осіб, які зазнали психотравмуючих впливів у результаті екстремальних ситуацій. Курс передбачає глибоке дослідження психічних реакцій на екстремальні події, теоретичних аспектів переживання травматичного досвіду, а також розвиток компетентностей у сфері стрес-менеджменту, психодіагностики та надання психологічної допомоги. Особливу увагу приділено психологічному супроводу дітей, підлітків та родин, які зазнали травмуючого досвіду, а також допомозі внутрішньо переміщеним особам, ветеранам і особам, які пережили полон або тортури.
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Форма навчання	денна, заочна
Статус навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна загальної підготовки
Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше	«Групова психотерапія по роботі з втратою», «Сучасні напрями консультативної роботи у реабілітаційній психології», «Реабілітаційна психологія»

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредити ЄКТС	Години	Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні роботи	Самостійна робота	Форма семестрового контролю	
										Іспит	Залік
Денна	1	1	5	150	30	30			90	+	
Заочна	1	1	5	150	6	6			138	+	

**Формування програмних компетентностей  
та результатів навчання**

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
ІК.	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
ЗК07.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 09.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
СК 01.	Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
СК04.	Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та реабілітаційну з використанням науково верифікованих методів та технік.
СК05.	Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
СК 06.	Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
СК 07.	Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності
СК 08.	Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію
СК11.	Здатність надавати соціально-психологічну реабілітаційну допомогу постраждалим від сексуального насильства, гендерної дискримінації та від надзвичайних ситуацій.
СК12.	Здатність розробляти та застосовувати реабілітаційні програми збереження психологічного здоров'я людини та активізації психосоматичних ресурсів особистості для її ефективного функціонування в кризових ситуаціях.
СК13.	Здатність використовувати психологічний інструментарій для консультативної, психотерапевтичної та реабілітаційної допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення, учасникам бойових дій та членів їх сімей.
ПР 02.	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних і надійних методів.
ПР 03.	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР 04.	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПР05.	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, психокорекція, реабілітація), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР06.	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР 08.	Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР 09	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та

	загальнолюдські цінності.
ПР 11.	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності
ПР13.	Диференціювати типи надзвичайних ситуацій, сексуального насильства, гендерної дискримінації і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на психічний стан постраждалих осіб.
ПР14.	Визначати напрями психологічного реабілітаційного супроводу осіб у складних життєвих обставинах, розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасників бойових дій та їх сімей.
ПР15.	Вміти застосовувати інноваційні психологічні консультативні, психологічні та реабілітаційні технології при роботі з соціально-вразливими категоріями населення.
ПР16.	Проводити кваліфіковану психологічну реабілітацію особистості для активізації ресурсів її життєстійкості.

### Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
<b>14</b>	<b>14</b>			<b>42</b>	<b>Змістовий модуль №1.</b>	
2	2			6	Тема 1. Психічні реакції при екстремальних ситуаціях	Класифікація екстремальних ситуацій. Фактори викликані екстремальною ситуацією. Психічні реакції при катастрофах. Техніки кризової психологічної допомоги.
2	2			6	Тема 2. Теоретичні аспекти переживання екстремальних подій	Поняття «криза», «стрес», «психотравма», «посттравматичний стресовий розлад». Особливості реагування на травматичну стресову подію. Роль первинних об'єктів у процесі формування внутрішнього алгоритму подолання кризової ситуації.
2	2			6	Тема 3. Психотравматичні і кризові ситуації	Типи психотравматичних ситуацій. Кризи життєвих втрат. Травми пережитого насильства.
2	2			6	Тема 4. Керування стресами в екстремальних ситуаціях	Стрес: сутність, види, фактори, що впливають на його розвиток. Динаміка стресу. Рівні керування стресами і типологія особистостей, що по-різному реагують на стрес. Умови запобігання і нормалізації стресу. Стресогенні життєві події. Стресове напруження. Емоційні переживання.
2	2			6	Тема 5. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Організаційний аспект реабілітаційної психології.
2	2			6	Тема 6. Основні принципи надання психологічної допомоги постраждалим внаслідок психотравмуючих ситуацій	Керівні принципи МПК з психічного здоров'я та соціально-психологічної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Рівні підтримки психічного здоров'я постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях. Загальні принципи психологічної реабілітації постраждалих в надзвичайних та екстремальних ситуаціях.
2	2			6	Тема 7. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	Базові принципи психодіагностики постраждалих осіб. Психодіагностика осіб, що пережили травматичну подію. Особливості посткризової психологічної діагностики дітей. Короткі характеристики психодіагностичних методик.
<b>16</b>	<b>16</b>			<b>48</b>	<b>Змістовий модуль №2.</b>	

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
2	2			6	Тема 8. Процедури і техніки консультування в процесі соціально-психологічного супроводу дітей і сімей, які отримали травматичний досвід	Консультативна робота в освітньому закладі. Етичні аспекти консультування дітей і сімей з травматичним досвідом. Процедури і техніки консультування дітей і сімей, які отримали травматичний досвід.
2	2			6	Тема 9. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (1 ч.)	Особливості психологічних реакцій на психотравмуючі ситуації дітей учасників бойових дій. Особливості психологічного стану дітей, що пережили травмуючі події. Невроз, як психогенне захворювання, спричинене психічною травмою. Посттравматичний стресовий розлад у дітей та підлітків. Підліткова депресія.
2	2			6	Тема 10. Емоційно-вольові та поведінкові порушення дітей підліткового віку, що пережили травмуючі події (2 ч.)	Тривожні та панічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Розлади харчової поведінки. Суїцидальна поведінка підлітків. Порушення потягів. Сексуальне насильство. Підліткова шизофренія.
2	2			6	Тема 11. Психологічна допомога дітям із травмивним досвідом	Особливості переживання дитиною травматичного досвіду. Методи психологічної допомоги дітям із травмуючим досвідом.
2	2			6	Тема 12. Робота з наслідками пережитого полону і тортур	Особливості психологічної допомоги особам, що пережили полон та катування. Психотерапія хронічного болю.
2	2			6	Тема 13. Психологічна допомога родинам ветеранів	Специфіка психологічної адаптації учасника бойових дій до родинного життя. Психологічна допомога дружинам ветеранів. Особливості психологічної допомоги родинам ветеранів війни.
2	2			6	Тема 14. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	Специфіка потреб внутрішньо переміщених осіб. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам. Методи та техніки психологічної допомоги в роботі з вимушено переміщеними особами.
2	2			6	Тема 15. Психологічна допомога під час горювання	Горе як природна реакція на втрату. Особливості процесу горювання. Психологічна допомога у випадку важкої втрати. Особливості дитячого горювання. Психологічні рекомендації, щодо переживання горя.
<b>30</b>	<b>30</b>			<b>90</b>	<b>Всього</b>	

### Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpd.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

<b>Дотримання умов доброчесності</b>	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
<b>Очікування</b>	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»» Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
<b>Відвідування занять</b>	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх студентів відповідно до розкладу.
<b>Відпрацювання</b>	Студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у

<b>пропусків занять</b>	силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. За умови неповажної причини пропуску заняття, оцінка за завдання буде знижена. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
<b>Допуск до екзамену</b>	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі студенти, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
<b>Підсумкова модульна оцінка</b>	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома студентів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності студентів. Студенти, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу»
<b>Екзаменаційна оцінка</b>	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
<b>Підсумкова оцінка з дисципліни</b>	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

### Форми та методи викладання, навчання і оцінювання

**Форми та методи викладання, навчання:** студентоцентрований, проблемно-орієнтований, професійно-орієнтований, комунікативний, міждисциплінарний підхід до навчання.

Викладання проводиться у вигляді практичних занять, проведення індивідуальних занять, консультацій з викладачами, у тому числі з використанням програми для організації відеоконференцій Zoom, самонавчання в системі Moodle, пояснення, опрацювання наукових досліджень і аналіз випадків, кейсів, аналітичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни.

**Форми та методи поточного контролю:** тестування, вибіркоче усне опитування перед початком занять, перевірка домашнього завдання (самостійної роботи), письмове опитування (розв'язання різнорівневих індивідуальних завдань), презентація, доповідь, схематичний конспект, письмова контрольна робота.

**Форми та методи підсумкового контролю:** іспит

### Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	

75-81	С (добре)	Задовільно	Не зараховано
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності студентів з вивчення дисципліни «Соціально-психологічна реабілітація постраждалих від надзвичайних ситуацій»:

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для денної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T8		

Розподіл вагових коефіцієнтів для іспиту (для заочної форми навчання):

Іспит:

Змістовий модуль								Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
МКР та підсумкова оцінка за змістовий модуль, враховуючи оцінку за захист навчального матеріалу, що вноситься на самостійне вивчення									
60 %								40 %	100
T1	T2	...	T4	T5	T6	...	T15		

### Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів,

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	<b>Критерії оцінювання</b>
	фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

### Інформаційне забезпечення курсу:

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія. Київ : Талком, 2019. 700 с.</li> <li>2. Бриндіков Ю. Л. Теорія та практика реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій в системі соціальних служб : дис. ... д-ра. пед. н. : 13.00.05. Хмельницький, 2018. 559 с.</li> <li>3. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства - від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів : 2015. 416 с.</li> <li>4. Єгорова О.Б. Реабілітаційна психологія: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. 132 с.</li> <li>5. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. 2-ге вид., переробл. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.</li> <li>6. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол ; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с.</li> <li>7. Лозінська Н.С., Пішко І.О., Олійник В. О., Хоружий С. М., Сириця М. В. Практикум з індивідуального психологічного консультування військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей. Київ : ЦУЛ, 2023. 90 с.</li> <li>8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.</li> <li>9. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.</li> <li>10. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.</li> <li>11. Попелюшко Р.П. Психологічна реабілітація комбатантів при віддалених наслідках стресогенних впливів: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 392с.</li> </ol>
Додаткова література	<ol style="list-style-type: none"> <li>12. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев [та ін.]. К.: Медицина, 2013. 463 с.</li> <li>13. Медична та соціальна реабілітація : навчальний посібник / За заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. Тернопіль : ТДМУ, 2005. 402 с.</li> <li>14. Організація психотерапевтичної допомоги в системі реабілітації хворих та інвалідів з психічними та поведінковими розладами, кризовими станами і потерпілих в результаті техногенних аварій і катастроф в умовах реформування охорони здоров'я. Методичні рекомендації. Донецьк, 2012. 83 с.</li> </ol>



15. Оверчук В.А. Реабілітаційна психологія: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Вінниця : Міленіум, 2007. 295с.
16. Попелюшко Р.П. COVID-19 як чинник виникнення посттравматичного стресового розладу. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2022. Випуск 13. С. 130-136.
17. Попелюшко Р.П. Особливості психологічної допомоги жертвам шкільного булінгу. *Науковий журнал «Психологічні тревелогі»*, 2023, № 1. С. 106-115.
18. Попелюшко Р.П. Соціальне здоров'я як детермінанта психічного здоров'я особистості. *Актуальні проблеми психічного здоров'я: Збірник наукових праць [за матеріалами Всеукраїнської студентсько-викладацької науково-практичної інтернет-конференції]* / Ред. колегія: К. Гавриловська, І. Загурська, Г. Пирог, Ю. Дем'янчук / Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. С. 296-300 с.
19. Попелюшко Р. П. Суб'єктивні особливості усвідомлення психотравматичного досвіду. *Психологічний журнал*. Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. Вип. 10. С. 39-45.
20. Попелюшко Р. П. Рекомендації сім'ям комбатантів щодо їх ефективної адаптації після повернення з зони проведення ООС. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей IX Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 22 квітня 2021 р.)*. Хмельницький : Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2021. С. 71-73.
21. Правила безпеки та можливості отримання допомоги у період конфлікту в Україні : метод. рек. Київ : Агентство «Україна». 2014. 48 с.
22. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям : колективна монографія. / за заг. ред. М. І. Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 260 с.
23. Психологічна реабілітація: навчальний посібник для викладачів і магістрантів спеціальності «Психологія» / Укладач: Єгорова О.Б. Слов'янськ : СДПУ, 2005. 23 с.
24. Психосоціальна підтримка в кризовій ситуації : методичний посібник для педагогічних працівників / С. Богданов, О. Залеська. Київ : Пульсари. 2018. 76 с.
25. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник / Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. Львів: Колесо, 2008. 144 с.
26. Титаренко Т.М. Напрями психологічної реабілітації особистості, що переживає події війни. *Психологічна допомога особистості, що переживає наслідки травматичних подій: Збірник статей*. Київ : Соціально-психологічний методичний реабілітаційний центр, 2015. С. 3-7.
27. Тохтамиш О.М. Реабілітаційна психологія : навчально-методичний посібник. Вінниця : Віндрук, 2014. 100 с.
28. Черненко М.І., Аршава І.Ф. Медико-соціальна і психологічна реабілітація хворих та інвалідів. Дніпропетровськ : 2007. 606 с.
29. Flaherty M., Sikorski E., Klos L., & Vus V. Peacebuilding and Mental Health : Moving beyond Individual Pathology to Community Responsibility. *Mental Health : Global Challenges*. 2018. No 1(1). P. 27-28.
30. Tamara S. Yatsenko. Theoretical and methodological problems of psychological advice and psychotherapy. *Psychological Counseling and Psychotherapy*, 2021, vol 5. P. 6-23.

Гарант освітньо-професійної програми

Людмила РОМАНОВСЬКА

В.о. завідувача кафедри соціальної роботи,  
психології та соціокультурної діяльності  
ім. Т.Сосновської

Ольга СТОЛЯРЕНКО